

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра інструментального виконавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 15 «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

Спеціальність: А 4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)
Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Музичне мистецтво)»
Факультет музичного мистецтва

2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Мова навчання: українська

Розробник: Юлія ТАРЧИНСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментального виконавства факультету музичного мистецтва РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інструментального виконавства факультету музичного мистецтва РДГУ

Протокол № 8 від «27» серпня 2025 року

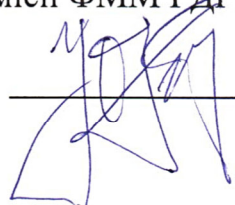
Завідувач кафедри інструментального виконавства ФММ РДГУ

 доц. Дмитро МАЗУР

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією ФММ РДГУ

Протокол № 2 від «06» жовтня 2025 року

Голова навчально-методичної комісії ФММ РДГУ

 доц. Юлія ТАРЧИНСЬКА

© Тарчинська Ю. Г., 2025 рік

© РДГУ, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 17	Галузь знань А Освіта	Обов’язкова	
Модулів – 16	Спеціальність: А 4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво) Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Музичне мистецтво)»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 16		1-4-й	1-4-й
Індивідуальне навчальне завдання: ІНЗ в курсі «Основний музичний інструмент»		Семестр	
Загальна кількість годин – 510		1-8-й	1-8-й
		Індивідуальні заняття	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 2,5	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	170 год.	60 год.
		Самостійна робота, ІНЗ	
		340 год.	450 год.
		Вид контролю:	
		екзамен: 3, 7, 8 сем. заліки: 1 сем.	екзамен: 3, 7, 8 сем. заліки: 1 сем.
Вивчення дисципліни передбачає наявність комплексу базових компетентностей, набутих у закладах спеціалізованої мистецької освіти, які надають початкову мистецьку освіту та мистецьких закладах вищої освіти І – ІІ рівнів акредитації			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітній компонент «Основний музичний інструмент» є обов'язковою фаховою дисципліною у структурі професійної підготовки вчителя мистецтва (музичного мистецтва) закладу загальної середньої освіти. Робоча програма курсу розроблена відповідно до навчального плану підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою (від 2025 року) «Середня освіта (Музичне мистецтво)» галузі знань А Освіта, спеціальності А 4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво), освітньої кваліфікації Бакалавр середньої освіти (Мистецтво. Музичне мистецтво) професійної кваліфікації Вчитель-бакалавр музичного мистецтва. Програма зазначеного курсу є нормативним документом Рівненського державного гуманітарного університету.

Предметом ОК є процес формування інструментально-виконавської компетентності здобувачів освіти музично-педагогічного напрямку.

Мета навчальної дисципліни – підготовка майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва) до самостійного застосування набутих в ході опанування курсу професійно орієнтованих знань, умінь, навичок, досвіду тощо в усіх видах музично-педагогічної практики.

Основні **завдання** курсу:

- художньо-естетичний розвиток здобувачів вищої освіти;
- формування і розвиток системи інструментально-виконавських знань, умінь та навичок, а також спеціальних і творчих здібностей майбутніх вчителів музичного мистецтва;
- формування у студентів розуміння власних музичних, психофізіологічних та індивідуально-особистісних особливостей;
- формування у майбутніх вчителів музичного мистецтва спрямованості на саморозвиток і удосконалення;
- створення умов для формування професійно важливих компетентностей та цілісної, гармонійно розвиненої особистості здобувача вищої освіти, його творчої самореалізації через мистецтво.

Головним принципом укладання програми курсу «Основний музичний інструмент» було визначено дбайливе збереження системи найефективніших теоретичних, науково-методичних та виконавських засад української класичної інструментальної школи у поєднанні із сучасними стратегіями навчання: особистісно-діяльним та суб'єктивним підходом у розумінні спрямованості формування і розвитку професійно важливих компетентностей майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва).

Згідно вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю А 4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво) [нормативний документ Рівненського державного гуманітарного університету, 2025 (далі – ОПП)], вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» має сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти **загальних (ЗК) та фахових (ФК) компетентностей:**

- ЗК01. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, суспільну мультикультурність, сприяти їх розвитку (культурна компетентність);
- ЗК02. Здатність до творчої самореалізації (культурна компетентність);
- ЗК06. Здатність здійснювати власний професійний розвиток (самовизначення, самореалізація, самовдосконалення) впродовж життя, отримувати підтримку від колег (здатність до навчання упродовж життя);
- ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані та ефективні рішення у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків (лідерська компетентність);
- ЗК08. Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність);
- ФК01. Здатність до розуміння значення мистецтва у сучасному суспільстві; сприяння збереженню, збагаченню світової, вітчизняної, регіональної музичної культури (культурна компетентність);

ФК05. Здатність узагальнювати, інноваційно переосмислювати та творчо використовувати досягнення музичної культури (мистецтва, педагогіки), знаходити оптимальні рішення щодо їх теоретичного, методичного, виконавського впровадження у освітній процес (предметно-методична, інноваційна, педагогічна, мистецтвознавча компетентності);

ФК13. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, визначати умови та ресурси професійного розвитку (здатність до навчання впродовж життя);

ФК14. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати власні професійні потреби (психологічна, здатність до навчання упродовж життя).

3. Очікувані результати навчання

Відповідно визначеним компетентностям та згідно вимог ОПП, окреслені **програмні результати навчання (ПРН)** (знає та розуміє):

ПРН02. Знати форми і методи організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти;

ПРН06. Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності;

ПРН11. Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу, формувати навички самостійного навчання;

ПРН14. Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей);

ПРН15. Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо);

ПРН17. Впливати на цілісний художній та музичний розвиток здобувачів освіти (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових);

ПРН18. Здійснювати музично-просвітницьку діяльність, пропагувати кращі зразки мистецтва, сприяти розвитку вітчизняного музичного мистецтва;

ПРН24. Оволодіти здатністю до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

У результаті вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» студент має **знати**:

- сутнісні характеристики опановуваних типових музичних понять, явищ;
- особливості персональних, національних та історичних музичних стилів, жанрів музичних творів;
- засоби музичної виразності, особливості музичного мовлення, фактури, композиції та можливості їх виконавського втілення;
- прогресивні напрями навчання гри на музичному інструменті у масовому музичному вихованні;
- особливості підбору музично-педагогічного репертуару для дітей різного віку (сприймання, виконання);
- специфіку співпраці з учнівською аудиторією, основи ораторської майстерності.

та **вміти**:

- володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей);
- володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу);
- використовувати міжпредметну інтеграцію в умовах освітнього процесу;
- впливати на цілісний художній та музичний розвиток школярів (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових);
- здійснювати музично-просвітницьку діяльність, пропагувати кращі зразки світового та вітчизняного музичного мистецтва;

- здійснювати професійне самозростання на основі сучасного прогресивного педагогічного досвіду;
- ефективно використовувати мультимедійні засоби навчання;
- самостійно підбирати та розучувати музичні твори різних епох, напрямів, стилів і жанрів;
- аналізувати, визначати виконавські проблеми та вирішувати завдання технічного опанування виконавських труднощів;
- підбирати теоретичний та музичний матеріал для проведення різноманітних видів музично-виховної та просвітницької роботи;
- володіти навичками виконавського саморегулювання (зосередження та увага, запам'ятовування, творче сценічне хвилювання, доцільні моторні дії тощо).

Навчальний курс «Основний музичний інструмент» опановується в ході індивідуальних занять, що містять теоретичний, методичний і практичний компоненти, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Вибір та опанування навчального репертуару відбувається з урахуванням рівня виконавського розвитку здобувача, його загальних, музичних і творчих здібностей, індивідуальних та особистісних особливостей.

Кредитно-модульна система забезпечує обов'язкове врахування і контроль такого виду навчальної діяльності як **самостійна робота**. Її проведення передбачає позааудиторну індивідуальну роботу студентів, самостійне виконання ними навчальних завдань.

В інструментальному класі самостійну роботу характеризує вміння здобувати необхідні знання для опанування нового музичного матеріалу, знаходити способи вирішення інтерпретаторських завдань, самостійно визначати ці завдання. Самостійна робота має проводитися систематично, з урахуванням принципу послідовного ускладнення завдань для самостійного вирішення.

Вивчення курсу передбачає виконання **індивідуальних навчальних завдань**. **ІНЗ** – одна із форм позааудиторної самостійної роботи навчально-дослідницького характеру, яка є органічною складовою програмного матеріалу і оцінюється при проведенні поточного контролю.

Ефективним засобом реалізації завдань самостійної роботи здобувачів вищої освіти є використання електронних навчальних ресурсів. Мультимедійним забезпеченням такого навчання можуть слугувати програми: «Музичний клас», «Розвиваємо музичні здібності», «Soft Mozart to Way», «Power Point»; музичні енциклопедії: «Музична енциклопедія у 6 томах», «Шедеври музики», «Енциклопедія театру», «Енциклопедія балету» тощо; сучасні музичні програвачі у програмному забезпеченні ПК: «Windows Media Player», «Winamp».

Формування фахових компетентностей майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва), необхідних для його інструментально-виконавської діяльності, здійснюється також у процесі засвоєння теорії та історії музики, диригування, постановки голосу, гармонії, поліфонії, аналізу музичних форм, психології та педагогіки, що є тематично і логічно взаємопов'язаними, сприяють поглибленню та розвитку засвоєних студентами знань та умінь.

4. Програма навчальної дисципліни

Семестр 1

Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал

Завдання 1. Дієзні мажорна та паралельна мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи. Пріоритетність досягнення потрібного звукового результату при додатковій увазі до технічно зручних прийомів гри, опанування апікатурних принципів. Поступове налагодження автоматичного зв'язку між музично-слуховими уявленнями та відповідними ігровими рухами. Розвиток пальцевої моторики при взаємодії всіх ділянок гнучкого, «слухняного» виконавського апарату через звернення до раціонального опанування різних способів звуковидобування,

ритмічних вправ.

Завдання 2, 3. *Два етюди на різні види техніки.* Визначення основних технічних завдань, обумовлених особливостями фактури етюдів доцільних виконавських прийомів; точний розбір тексту. Робота над технічним вдосконаленням ігрового процесу у зверненні до різних методів активізації слухового контролю та ефективного напрацювання оптимальних виконавських рухів. Звук не форсований, наповнений у тихій чи гучній грі. Досягнення якісного виконання етюдів у різних темпах.

Модульний контроль: перевірка рівня виконання програмних вимог Змістового модуля I (контрольне заняття); колоквіум.

Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар

Завдання 4. *Анотації на музичні твори.* Подані у письмовій формі відомості про композитора, стильові риси його творчості, художню образність та зумовлені нею засоби виразності музичної мови опановуваного твору, виконавські особливості та методичні рекомендації до їх втілення за інструментом, джерельні приписи.

Робота над анотаціями проводиться з початку вивчення музичних творів, що сприяє більш свідомій самостійній праці над ними. Зміст анотацій повинен бути глибоким, аналітичним, мати достатнє науково-методичне обґрунтування.

Завдання 5. *Поліфонічний твір.* Визначення типу поліфонічного викладу, загального характеру твору і відповідних виконавських завдань; розмежування окремих елементів музичної тканини для з'ясування і втілення логіки голосоведення; робота над окремими голосами, поступове їх поєднання при збереженні потрібної відмінності у характері звучання голосоведення. Цілісне виконавське охоплення твору (характер вертикалі, каденції, звучання тем після них), стильова обумовленість інтерпретації.

Завдання 6. *П'єса.* Визначення жанру, стильового контексту, образного змісту твору, форми й засобів виконавської виразності, продиктованих характером музики та її конструктивними особливостями. Втілення інтерпретаторського задуму при детальній роботі над п'єсою, її цілісному виконанні.

Модульний контроль: перевірка рівня виконання програмних вимог Змістового модуля II (контрольне заняття); колоквіум.

Семестр 2

Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал

Завдання 1. *Бемольні мажорна та паралельна мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи.*

Завдання 2, 3. *Два етюди на різні види техніки.*

Модульний контроль: перевірка рівня виконання програмних вимог Змістового модуля I (контрольне заняття); колоквіум.

Змістовий модуль II. Художньо-виконавський розвиток в опануванні різностильового репертуару

Завдання 4. *Анотації на музичні твори.*

Завдання 5. *Твір великої форми.* Визначення загального характеру твору, характеру тематизму, зумовлених його емоційно-образним змістом та стильовими особливостями засобів виконавської виразності. Робота над деталями та драматургічним розвитком композиції. Виконання завдань, пов'язаних з виявленням форми музичного твору: варіаційної – чітке виявлення характеру теми, підкреслювання у варіаціях нового матеріалу поряд з тематичними характеристиками, виявлення кульмінації циклу, визначення міри цезур між варіаціями; рондальної

– зміна сприйняття рефрену як наслідок відчуття характеру звучання попереднього епізоду; сонатної – поєднання багатобразності з цілісністю завдяки темповій єдності, чіткому відчуттю ритмічної одиниці пульсації, яскравому динамізму.

Завдання 6. П'єса.

Модульний контроль: перевірка рівня виконання програмних вимог Змістового модуля II (контрольне заняття); колоквиум.

Завдання наступних років навчання є аналогічними стосовно жанрових вимог. Підбір творів різних жанрів, форм та стилів повинен бути спрямований на формування визначених компетентностей, що включають в себе розвиток різних сторін музичного мислення студентів та їх інструментально-виконавських умінь, знань, формування кола фахових інтересів, спрямованості їхнього саморозвитку. Сольний репертуар студента за роки навчання має формуватися з урахуванням його індивідуальних можливостей, уподобань та з метою планомірного зростання фахового рівня майбутнього вчителя музичного мистецтва. Виконання завдань 2, 3 впродовж опанування курсу передбачає поступовий перехід від етюдів інструктивного типу до художнього; завдань 5, 6 – охоплення стильового розвитку музичних жанрів, ускладнення їх форм.

Завдання *Семестрів VII і VIII* плануються з урахуванням підготовки до атестаційного екзамену. В поточному тестуванні обов'язковим є публічне виконання програми, що складається з поліфонічного твору, твору великої форми та розгорнутої п'єси, а також презентації п'єс зі шкільної програми для сприймання музики.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма			заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		інд.	с. р.		інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Семестр I						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал (визначення індивідуальних особливостей виконавської техніки здобувача; робота над координацією слуху та моторики, додання технічних труднощів фактури)						
Завдання 1. Дієзні мажорна та мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи	6	2	4	6	1	5
Завдання 2, 3. Два етюди на різні види техніки	14	6	8	14	3	11

1	2	3	4	5	6	7
Разом за змістовим модулем I	20	8	12	20	4	16
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (розвиток поліфонічного мислення; робота над звуковидобуванням та звуковеденням; фразуванням тощо; праця над інструментальною мініатюрою)						
Завдання 4. Анотації на музичні твори	2	1	1	2	1	1
Завдання 5. Поліфонічний твір	15	5	10	15	3	12
Завдання 6. П'єса	13	4	9	13	2	11
Разом за змістовим модулем II	30	10	20	30	6	24
Усього годин	50	18	32	50	10	40
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	60	18	42	60	10	50
Семестр II						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал (розвиток різних видів техніки гри)						
Завдання 1. Бемольні мажорна та мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи	7	4	3	7	1	6
Завдання 2, 3. Два етюди	18	8	10	18	2	16
Разом за змістовим модулем I	25	12	13	25	3	22
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (опанування драматургії сонатної форми; праця над п'єсою старовинних композиторів)						
Завдання 4. Анотації на музичні твори	2	1	1	2	-	2
Завдання 5. Твір великої форми	15	7	8	15	2	13
Завдання 6. П'єса	13	6	7	13	1	12
Разом за змістовим модулем II	30	14	16	30	3	27
Усього годин	55	26	29	55	6	49
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	65	26	39	65	6	59
Семестр III						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал (вдосконалення основних компонентів технічної майстерності)						
Завдання 1. Дієзні мажорна та мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи	6	2	4	6	1	5
Завдання 2, 3. Два етюди	14	6	8	14	2	12

1	2	3	4	5	6	7
Разом за змістовим модулем I	20	8	12	20	3	17
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (засвоєння методів роботи над поліфонічним твором певного жанру та виду контрапункту; праця над п'єсою кантиленного характеру)						
Завдання 4. Анотації на музичні твори	2	1	1	2	-	2
Завдання 5. Поліфонічний твір	15	5	10	15	3	12
Завдання 6. П'єса	13	4	9	13	2	11
Разом за змістовим модулем II	30	10	20	30	5	25
Усього годин	50	18	32	50	8	42
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	60	18	42	60	8	52
Семестр IV						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал (вивчення етюдів різних типів для виконання різностильової музики)						
Завдання 1. Бемольні мажорна та мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи	7	4	3	7	1	6
Завдання 2, 3. Два етюди	18	8	10	18	2	16
Разом за змістовим модулем I	25	12	13	25	3	22
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (опанування твору великої форми певного жанру на вибір; праця над програмно-характерною п'єсою)						
Завдання 4. Анотації на музичні твори	2	1	1	2	-	2
Завдання 5. Твір великої форми	15	7	8	15	2	13
Завдання 6. П'єса	13	6	7	13	1	12
Разом за змістовим модулем II	30	14	16	30	3	27
Усього годин	55	26	29	55	6	49
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	65	26	39	65	6	59
Семестр V						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал (опанування художніх етюдів українських композиторів)						
Завдання 1. Дієзні мажорна та мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи	7	3	4	7	1	6
Завдання 2, 3. Два етюди	18	6	12	18	2	16
Разом за змістовим модулем I	25	9	16	25	3	22

1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (засвоєння методів роботи над імітаційним поліфонічним викладом; праця над жанровою п'єсою)						
Завдання 4. Анотації на музичні твори	2	-	2	2	-	2
Завдання 5. Поліфонічний твір	15	6	9	15	3	12
Завдання 6. П'єса	13	6	7	13	2	11
Разом за змістовим модулем II	30	12	18	30	5	25
Усього годин	55	21	34	55	8	47
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	65	21	44	65	8	57
Семестр VI						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Інструктивно-технічний матеріал (опанування художніх етюдів зарубіжних композиторів)						
Завдання 1. Бемольні мажорна та мінорна гами, арпеджіо, акорди, вправи	7	3	4	7	1	6
Завдання 2, 3. Два етюди	18	6	12	18	2	16
Разом за змістовим модулем I	25	9	16	25	3	22
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (опанування твору великої форми українських композиторів; праця над естрадно-джазовою п'єсою)						
Завдання 4. Анотації на музичні твори	2	-	2	2	-	2
Завдання 5. Твір великої форми	15	8	7	15	2	13
Завдання 6. П'єса	13	6	7	13	1	12
Разом за змістовим модулем II	30	14	16	30	3	27
Усього годин	55	23	32	55	6	49
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	65	23	42	65	6	59
Семестр VII						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Ескізне вивчення творів зі шкільної програми для сприймання музики						
Завдання 1, 2. П'єси зі шкільної програми для сприймання музики	20	4	16	20	3	17
Разом за змістовим модулем I	20	4	16	20	3	17
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (опанування різностильового репертуару; засвоєння вміння аналізувати редакції музичних творів; праця над віртуозною п'єсою)						
Завдання 4. Анотації на музичні твори	2	-	2	2	-	2

1	2	3	4	5	6	7
Завдання 5. Поліфонічний твір	18	6	12	18	3	15
Завдання 6. П'єса	15	4	11	15	2	13
Разом за змістовим модулем II	35	10	25	35	5	30
Усього годин	55	14	41	55	8	47
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	65	14	51	65	8	57
Семестр VIII						
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Публічне представлення творів зі шкільної програми для сприймання музики (виразне інтонування; психоемоційне саморегулювання в умовах публічного виступу)						
Завдання 1, 2. П'єси зі шкільної програми для сприймання музики	10	-	10	10	-	10
Разом за змістовим модулем I	10	-	10	10	-	10
Змістовий модуль II. Сольний художньо-виконавський репертуар (цілісне виконавське прочитання творів різних жанрів та стилів)						
Завдання 3. Анотації на музичні твори	2	-	2	2	-	2
Завдання 4. Поліфонічний твір	15	9	6	15	3	12
Завдання 5. Твір великої форми	15	9	6	15	3	12
Завдання 6. П'єса розгорнутої форми	13	6	7	13	2	11
Разом за змістовим модулем II	45	24	21	45	8	37
Усього годин	55	24	31	55	8	47
Модуль 2						
ІНЗ	10	-	10	10	-	10
Усього годин	65	24	41	65	8	57

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва завдання	Кількість годин д/ф	Кількість годин з/ф
1	Розвиток техніки гри у роботі над гамами, арпеджіо, акордами, вправами	22	34
2, 3	Розвиток техніки гри у роботі над етюдами	60	87
1, 2 (VII, VIII сем.)	Робота над інтерпретацією п'єс зі шкільної програми для сприймання музики	26	27
4	Підготовка анотацій на музичні твори	12	15
5	Реалізація виконавського інтонування у поліфонічних творах / втілення художньо-виконавських завдань і формотворчих прийомів у творах великої форми	76	114
6	Робота над виконавськими завданнями у п'єсах	64	93
7	ІНЗ	80	80
Разом		340	450

Одне з головних завдань курсу полягає у цілеспрямованій підготовці здобувачів вищої освіти до самостійної фахової діяльності. Тому в кожній формі навчальної роботи з «Основного музичного інструменту», з метою поступового зменшення частки педагогічного керівництва роботою студента, акцентується увага на формуванні вмінь та навичок самоорганізації в процесі визначення конкретних проблем, які виникають в роботі педагога-музиканта, пошуку інформації, складання репертуару, аналізу та виконання музичних творів.

Перелік тем та завдань для самостійної роботи здобувачів визначається викладачем залежно від потреб та вимог поточної навчальної ситуації.

Орієнтовний приклад послідовності завдань для самостійного опрацювання при підготовці до словесної та інструментально-виконавської інтерпретацій музичного твору:

- Аналіз і узагальнення відомостей про композитора та особливості музичного твору.
- Осмислене прочитання нотного тексту; з'ясування значення доцільної аплікатури.
- Уточнення метро-ритмічних та темпових уявлень; координація зорового сприйняття □ слухового уявлення □ виконавських дій.
- Детальне осмислення структури нотного тексту на рівні форми музичного твору.
- Взаємозв'язок у виконанні всіх попередніх завдань – основна умова добору способів технічного опанування твору.
- Деталізований пошук необхідних виконавських виразних засобів (приймів звуковедення, динамічних характеристик, агогіки тощо), тісно пов'язаний з осмисленою роботою над текстом, активізацією слухового контролю.
- Цілісне виконавське охоплення художнього змісту музичного твору.

7. Індивідуальні завдання

Оптимізації процесу індивідуального творчого розвитку студента-музиканта сприяє така форма самостійної роботи як **індивідуальні навчальні завдання (ІНЗ)**.

У семестрі заплановане виконання від двох до чотирьох видів ІНЗ. Для кожного студента доцільно підбирати ті види ІНЗ, що сприятимуть вирішенню проблем його індивідуального музично-виконавського розвитку.

Індивідуальні навчальні завдання в курсі «Основний музичний інструмент» включають творчі форми роботи та науково-дослідницькі завдання:

- читання з аркуша п'єс зі шкільної програми для сприймання музики;
- ескізне вивчення творів програми;
- підбір на слух акомпанементів до пісень шкільної програми;
- транспонування нескладних акомпанементів цих пісень;
- перекладення та адаптація фактурно складних творів для сприймання музики в школі;
- самостійне вивчення творів з програми шкільного предмету «Мистецтво»;
- ескізне вивчення додаткового навчального репертуару;
- науково-творча робота (участь у підготовці та проведенні різноманітних концертно-творчих програм, фахових конкурсів, наукових конференцій);
- композиторська творчість;
- концертно-виконавська діяльність.

Нижче наводиться орієнтовна коротка характеристика змісту та вимог до виконання декількох навчальних проєктів.

Читання з аркуша. Засвоєння максимуму музичної інформації за мінімум часу шляхом зорового, слухового й виконавського ознайомлення з ним. Таке ознайомлення проходить у два етапи: попереднє – доігрове та безпосереднє виконання нового музичного твору.

На першому етапі аналіз тонального плану твору, його тактометричної організації, фактурної будови, темпових позначень, тощо важливо поєднувати з мисленнєвим фразуванням музичної тканини – відтворенням його внутрішнім слухом. Процес читання музичного твору за інструментом повинен супроводжуватися випередженням подумки того, що грає читаючий, постійною зоровою увагою до нотного тексту, до загальних обрисів фактури, зберігати визначальні для характеру твору виразні засоби музичної композиції.

Ескізне вивчення творів. Проміжна між читанням з аркуша та досконалим вивченням музичного твору форма навчальної діяльності. Дозволяє глибоко осягнути інтонаційно-виразний, образний зміст твору, не затрачаючи на його вивчення багато часу. Основні проблеми, пов'язані з детальним виявленням виконавських завдань, здобувач вирішує сам, робота викладача спрямовується на окреслення загального плану інтерпретації.

При ескізній формі роботи музичний твір можна виконувати з нот, допускаються незначні технічні помилки, проте обов'язковим є цілісне виконавське охоплення твору, правильне вирішення завдань його інтерпретації, емоційно піднесена, смілива гра за можливістю у справжньому темпі.

8. Методи навчання:

МН1 – словесний метод (повідомлення з проблем історії, теорії виконавства та методики інструментального навчання, пояснення, розповідь, обговорення, поточні коментарі, вербалізація змісту музичних творів тощо);

МН2 – практичний метод (індивідуальні практичні заняття в класі звикладачем);

МН3 – наочний метод (пояснювально-ілюстративний у зверненні викладача до гри за інструментом та використання електронних ресурсів);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анутовання);

МН5 – самостійна робота (індивідуальні самостійні практичні заняття здобувачів);

МН6 – індивідуальні навчальні завдання (творчі форми роботи та науково-дослідницькі завдання).

9. Методи оцінювання результатів навчання:

МО1 – екзамен;

МО2 – залік;

МО3 – поточне діагностування якості виконання навчального репертуару;

МО4 – контрольні перевірки (контрольне виконання музичних творів);

МО5 – колоквіуми;

МО6 – презентації результатів виконання творчих форм роботи та науково-дослідницьких завдань.

Контрольні перевірки з виконання основних програмних вимог здійснюються поетапно: відповідно до змісту **Модулів 1, 2**. Водночас студенти за бажанням можуть підвищувати результат виконання ними всіх навчальних завдань під час виступу на академічному концерті, заліку чи екзамені в межах семестру. Змістом цих видів навчальної діяльності є публічне виконання музичних творів.

Підсумкова семестрова оцінка є сумою рейтингових оцінок (балів) за: поточне тестування виконання навчальних завдань **ЗМ I, ЗМ II, модульного контролю та ІНЗ**.

Результати семестрової роботи у навчальній документації зазначаються:

залік – словом «зараховано», через дріб виставляється сума балів із залікового кредиту за шкалою РДГУ та ECTS;

екзамен – оцінкою за національною шкалою (незадовільно – відмінно), через дріб виставляється сума балів із залікового кредиту за шкалою РДГУ та ECTS.

10. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;

- залік;

- перевірка під час практичних занять рівня виконання самостійної роботи у формі прослуховування навчальної програми;

- модульне контрольне прослуховування виконання навчального репертуару;

- контроль рівня теоретичних знань здобувачів у формі колоквіуму;

- перевірка рівня виконання індивідуальних навчальних завдань в процесі опанування курсу.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК01	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, суспільну мультикультурність (культурна компетентність)	ПРН02	Знати та розуміти соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку	МН1, МН4, МН5, МН6	МО5, МО6
		ПРН17	Впливати на цілісний художній та музичний розвиток здобувачів освіти (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5
		ПРН18	Здійснювати музично-просвітницьку діяльність, пропагувати кращі зразки мистецтва, сприяти розвитку вітчизняного музичного мистецтва	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО6
		ПРН22	Використовувати іноземну мову у професійній діяльності	МН1, МН2, МН4, МН5	МО1, МО2, МО3, МО5
ЗК02	Здатність до творчої самореалізації (культурна компетентність)	ПРН02	Знати та розуміти соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку	МН1, МН4, МН5, МН6	МО5, МО6
		ПРН06	Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН14	Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН15	Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо)	МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО3, МО4, МО5
		ПРН18	Здійснювати музично-просвітницьку діяльність, пропагувати кращі зразки мистецтва, сприяти розвитку вітчизняного музичного мистецтва	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО6
ЗК06	Здатність до особистісного й професійного самовизначення,	ПРН24	Оволодіти здатністю до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним	МН1, МН2, МН3, МН4,	МО1, МО2, МО3, МО4,

	самореалізації і саморозвитку впродовж життя (здатність до навчання упродовж життя)			MН5, MН6	МО5, МО6
ЗК07	Здатність приймати обґрунтовані та ефективні рішення у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків (лідерська компетентність)	ПРН06	Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН11	Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу, формувати навички самостійного навчання	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН14	Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей)	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
ФК01	Здатність до розуміння значення мистецтва у сучасному суспільстві; сприяння збереженню, збагаченню світової, вітчизняної, регіональної музичної культури (культурницька компетентність)	ПРН02	Знати та розуміти соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку	MН1, MН4, MН5, MН6	МО5, МО6
		ПРН11	Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу, формувати навички самостійного навчання	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН14	Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей)	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН17	Впливати на цілісний художній та музичний розвиток здобувачів освіти (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових)	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5
		ПРН18	Здійснювати музично-просвітницьку діяльність, пропагувати кращі зразки мистецтва, сприяти розвитку вітчизняного музичного мистецтва	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО6
ФК13	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, визначати умови та ресурси професійного розвитку (здатність до навчання впродовж життя)	ПРН24	Оволодіти здатністю до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
ФК14	Здатність здійснювати моніторинг власної	ПРН06	Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи	MН1, MН2,	МО1, МО2,

	педагогічної діяльності і визначати власні професійні потреби (психологічна, рефлексивна компетентності)		музично-виконавської, ораторської майстерності	МН3, МН4, МН5, МН6	МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН11	Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу, формувати навички самостійного навчання	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН14	Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6
		ПРН15	Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо)	МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО3, МО4, МО5
ФК15	Здатність до аналізу та оцінювання результатів діяльності учнів; забезпечення їх самоаналізу та самооцінювання (оцінювально-аналітична компетентність)	ПРН02	Знати та розуміти соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку	МН1, МН4, МН5, МН6	МО5, МО6
		ПРН11	Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу, формувати навички самостійного навчання	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4, МО5, МО6

11. Критерії оцінювання результатів навчання

В оцінюванні навчальної роботи здобувачів вищої освіти, які опановують курс, використовуються: поточний контроль, оцінка рівня публічного виконання основних програмних вимог, оцінка якості виконання індивідуальних навчальних завдань. Оскільки згідно Положення про організацію освітнього процесу в Рівненському державному гуманітарному університеті відвідування індивідуальних занять є обов'язковим для здобувачів, а пропущені заняття проводяться за додатковим розкладом, в курсі «Основний музичний інструмент» зарахування балів виключно за відвідування не передбачається.

Поточний контроль здійснюється з урахуванням виконання студентами запланованих навчальних завдань, що стосуються якості підготовки спеціальних семестрових програм до публічного виступу на різних формах звітності (контрольний перевірці, заліку, екзамені тощо). Якість публічного виконання основних програмних вимог визначається на основі критеріїв оцінки рівня підсумкового виступу. Виконання індивідуальних навчальних завдань оцінюється викладачем на контрольному занятті, як правило – заключному семестровому занятті, на основі критеріїв оцінки рівня виконання здобувачем освіти певного навчального проекту.

В межах 5 балів оцінюється виконання завдань ЗМ1, ЗМ2, ІНЗ (передбачається виконання чотирьох завдань, або двох за наявності семестрового екзамену). В межах 10 балів – рівень підготовки до колоквіуму. Екзамен оцінюється в межах 40 балів відповідно до критеріїв оцінювання якості публічного виконання навчального репертуару.

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Присвоюється за умови яскравої, стилістично відповідної й водночас індивідуальної творчої інтерпретації репертуару художнього змісту, яка відзначається також технічною довершеністю і відсутністю помилок при цілісному виконавському охопленні музичного твору завдяки достатній концентрації волі, слухової уваги, музичної пам'яті.	Високий (творчий)	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Дуже добре	Здобувач вищої освіти виконує твори на високому рівні з використанням в інтерпретації засобів виконавської виразності, обумовлених характером, образним змістом, жанровою та стильовою приналежністю музичних творів – як на рівні деталей, так і форми загалом. Показує прийнятний технічний рівень.	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	
74-81	C	Добре	Здобувач вищої освіти на достатньому рівні виконує музичні твори індивідуальної навчальної програми, демонструє володіння технічними навичками, відтворює емоційний та інтелектуальний задум музичного твору.			
64-73	D	Задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює навчальний репертуар на репродуктивному рівні, демонструє певне інтонаційне розуміння фактурних елементів музичного твору, але не долає технічні завдання, припускається помилок у тексті.	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
60-63	E	Достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його виконує на репродуктивному рівні. Програмні твори грає невпевнено, з великою кількістю суттєвих помилок. Художньо-образний зміст творів – не розкритий, слабкий технічний рівень виконання.			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти озвучує нотний матеріал на рівні окремих фрагментів, навички гри на інструменті – на низькому рівні. Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на низькому рівні, що не задовольняє мінімальних програмних вимог.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти озвучує нотний матеріал на рівні окремих фрагментів, навички гри на інструменті – на низькому рівні.		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є середнім значенням суми семестрових рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня виконання навчальних завдань змістових модулів, контрольні перевірки рівня публічного виконання програмних вимог; оцінка за ІНЗ, екзамен, залік; окремо оцінюється атестаційний екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Визначення рейтингу навчальної діяльності студентів в межах виконання ними семестрових вимог з курсу «Основний музичний інструмент (фортепіано)» здійснюється за таким **розподілом балів**:

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль№1 <i>Робота над інструктивно-технічним матеріалом</i>			Змістовий модуль№2 <i>Художньо-виконавський розвиток в опануванні творів навчальної програми різних жанрів та стилів</i>					ІНЗ
3 1	3 2	3 3	3 4	3 5	3 6	10	40	100
5	5	5	5	5	5			
Модульний контроль -10			Модульний контроль - 10					

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота						Сума	
Змістовний модуль №1 <i>Робота над інструктивно-технічним матеріалом</i>			Змістовий модуль №2 <i>Художньо-виконавський розвиток в опануванні творів навчальної програми різних жанрів та стилів</i>			ІНЗ	
3 1	3 2	3 3	3 4	3 5	3 6	20	100
5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль - 25			Модульний контроль - 25				

Приклад критеріїв за видами діяльності

№ з. п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
3 1	Вивчення мажорної та паралельної до неї мінорної гам, арпеджіо, акордів, вправ	1-5	5
3 2, 3	Вивчення двох етюдів на різні види техніки:	1-5	5
	один етюд другий етюд	1-5	5
Модульний контроль (колоквиум)		10	10
3 4	Складання анотацій на музичні твори	1-5	5
3 5	Опанування поліфонічного твору або твору великої форми	1-5	5
3 6	Вивчення п'єси	1-5	5
Модульний контроль (колоквиум)		10	10
ІНЗ: одне творче завдання (на вибір)		5	10
друге творче завдання (на вибір)		5	
Підсумковий тест / Екзамен		40	40
Разом		100	

Приклад критеріїв за видами діяльності

№ з. п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
3 1	Вивчення мажорної та паралельної до неї мінорної гам, арпеджіо, акордів, вправ	1-5	5
3 2, 3	Вивчення двох етюдів на різні види техніки:	1-5	5
	один етюд другий етюд	1-5	5
Модульний контроль (контрольна перевірка виконання гам та музичних творів, колоквиум)		15 10	25
3 4	Складання анотацій на музичні твори	1-5	5
3 5	Опанування поліфонічного твору або твору великої форми	1-5	5
3 6	Вивчення п'єси	2-5	5
Модульний контроль (контрольна перевірка виконання музичних творів, презентація музичних творів, колоквиум)		10 15	25
ІНЗ: Три творчих завдання (на вибір) Науково-творче завдання (на вибір)		5, 5, 5 5	20
Разом		100	

Виконання **Завдання 1 (Змістовий модуль І)** передбачає вивчення мажорної та паралельної до неї мінорної гам, арпеджіо, акордів, вправ. Розподіл балів:

мажорна гама – ритмічна рівність (*один бал*); рівність звуковидобування (*один бал*);
мінорна гама – ритмічна рівність (*один бал*); рівність звуковидобування (*один бал*);
вправи – технічно доцільне виконання вправ (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Кожне із **Завдань 2 і 3** – вивчення двох етюдів (Змістовий модуль І) – оцінюється в межах п'яти балів. Розподіл балів:

- точне відтворення на інструменті текстових вимог та застосування доцільної з погляду фізичної зручності аплікатури (*один бал*);
- адекватне використання виконавських прийомів, залежних від типу фактури етюду (*один бал*), музично-звукових завдань (*один бал*);
- рівність звуковидобування (*один бал*);
- збереження доцільних у звуковому та технічному розумінні прийомів гри у різних виконавських темпах (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Модульний контроль полягає у контрольній перевірці рівня публічного виконання програмних вимог **Змістового модуля І (Завдання 1, 2, 3)** та колоквиуму.

Найнижчий показник виконання кожного з цих завдань – *два бали* – може виражатися у втіленні елементарних текстових вимог (відтворенні звуковисотної організації по горизонталі та вертикалі) при неточному темпоритмі гри, проблемах у звуковидобуванні, невдалому використанні ресурсів ігрового апарату, що позначається на якості опанування технічно складних фактурних елементів.

Трьома балами оцінюється ритмічно точне виконання гам та етюдів з використанням доцільної аплікатури, адекватне відтворення нотного тексту та ремарок щодо штрихів, динаміки гучності.

Чотири бали присвоюється за умови ритмічно точної гри гам та етюдів у вказаних композиторських темпах; при використанні раціональних і доцільних виконавських прийомів, зумовлених завданнями фізичної зручності та потрібного звукового результату.

П'ятьма балами оцінюється технічно досконале, віртуозне виконання навчального репертуару, де правильне відтворення всіх звукових і технічних завдань позбавлене випадкових огріхів і помилок.

В межах *десяти балів* оцінюються відповіді на колоквіумі:

- *п'ять балів* отримує студент за правильні відповіді на п'ять питань;
- *десять* – максимальну кількість балів – за ґрунтовні відповіді на ці питання.

При підготовці до підсумкового семестрового контролю – екзамену – робота над інструктивно-технічним матеріалом оцінюється як поточне тестування в інструментальному класі.

Навчальні завдання **Змістового модуля II** полягають у підготовці до публічного виконання двох творів художнього змісту різних жанрів, форм та музичних стилів; написанні й підготовці до захисту анотацій на ці твори.

Виконання **Завдання 4** – складання **анотацій** – оцінюється *п'ятьма балами*. Розподіл балів:

- характеристика стилю композитора (*один бал*);
- характер конкретного твору, що інтерпретується: ідейно-образний зміст та засоби музичної виразності (*один бал*);
- виконавські завдання (*один бал*);
- методи їх вирішення в процесі вивчення твору (*один бал*);
- список використаних джерел (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Виконання кожного із **Завдань 5 і 6** (поліфонічний твір або твір великої форми та п'єса) також оцінюється в межах *п'яти балів*:

- виявлення суттєвих рис художнього образу твору, обумовлених його національними, жанровими особливостями, стилем композитора, створення виконавського задуму відповідного авторському (*один бал*);
- точне відтворення на інструменті «стабільних» музично-виразних засобів твору (*один бал*);
- визначення та робота над втіленням виконавських («мобільних») виразних засобів для реалізації інтерпретаторських намірів, а саме: особливостей звуковедення і звуковидобування (*один бал*), метроритму (*один бал*), динаміки гучності (*один бал*).

Модульний контроль – захист анотацій, контрольна перевірка рівня публічного виконання сольного художньо-виконавського репертуару та колоквіум – здійснюється при завершенні роботи над **Завданнями 4, 5 та 6 Змістового модуля II** і оцінюється в межах *двадцяти п'яти балів*.

Захист анотацій (Завдання 4) оцінюється в межах *п'яти балів* відповідно до рівня засвоєння та оперування знаннями щодо вище зазначених вимог.

Рівень **публічного виконання Завдань 5 і 6** оцінюється так:

Двома балами зараховується формальне відтворення структурних особливостей музичної композиції.

Три бали присвоюються за інтонаційно виразне виконання фактурних елементів музичного твору.

Використання в інтерпретації засобів виконавської виразності – обумовлених характером, образним змістом, жанровою та стильовою приналежністю музичних творів – як на рівні деталей, так і форми загалом, оцінюється у *чотирьох балах*.

П'ять балів присвоюється за умови яскравої, стилістично відповідної й водночас індивідуальної творчої інтерпретації репертуару художнього змісту, яка відзначається також технічною довершеністю і відсутністю помилок при цілісному виконавському охопленні музичного твору завдяки достатній концентрації волі, слухової уваги, музичної пам'яті.

Як поточне тестування оцінюється рівень опанування художньо-виконавським репертуаром при підготовці до семестрового екзамену. На екзамен виносяться два твори з навчальної програми за вибором.

Розподіл балів, які отримують студенти на екзамені (40 балів):

Кількість отриманих студентами на екзамені балів визначається згідного розрахунку оцінки рівня виконання екзаменаційних вимог:

1. Гра кожного з двох творів програми екзамену оцінюється у межах 20 балів (відповідно виконання всіх творів оцінюється у межах 40 балів).

2. 20 балів розподіляються як оцінка рівня гри музичного твору з погляду інструментально-виконавської техніки (у межах 10 балів) та інтерпретаційних завдань (також у межах 10 балів).

Отже, 10 балів, як оцінка рівня технічно-виконавської складової гри студента, присвоюються за:

- належну координацію та доцільність рухів (один бал);
- моторність ігрового апарату (один бал);
- точність виконання технічних завдань (один бал);
- володіння аплікатурними прийомами, технікою виконання різноманітних штрихів, прийомами звукотворення (три бали);
- володіння навичками рівної гри щодо метро-ритмічної чіткості та визначеності обраного туше (два бали);
- доцільне використання технічних можливостей інструменту (один бал);
- виконавська витримка (один бал).

Оцінка рівня художньо-виконавської складової гри студента також розподіляється у межах 10 балів:

- переконливе донесення авторського задуму музичного твору (один бал);
- стилістично достовірна інтерпретація (один бал);
- гармонійне поєднання уваги до художнього цілого та деталей музичного твору (два бали);
- доречне застосування виразних засобів: фразування, артикуляції, динаміки, агогіки, тембру (п'ять балів);
- індивідуальне творче прочитання музичної композиції (один бал).

Індивідуальні навчальні завдання (Модуль 2) оцінюються до *п'яти балів* за виконання кожного.

Приклад оцінювання читання з аркуша п'єс шкільного репертуару:

- цілісний попередній аналіз музичного твору по горизонталі і по вертикалі як поєднання визначення особливостей його музично-виразних засобів (*два бали*);
- постійна зорова та випереджаюча увага до нотного тексту, що дозволяє втілити на інструменті характер твору (*два бали*);
- якісне збереження основних засобів музичної виразності композиції при читанні нотного тексту (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Рекомендований навчальний репертуар із композиторського доробку митців Рівненщини

Герман ЖУКОВСЬКИЙ

1. Сюїта для фортепіано «Лісові картини»: Пробудження лісу, Вакханалія, Лісова поросль, Поранена берізка, Веселощі в першу грозу, Вербоньки-подружки, Весняні струмочки, Лісова нечисть, Розваги лісових русалок.
2. Поема для скрипки і фортепіано.
3. Вальс-фантазія.
4. Інтермеццо.

5. Цикл «П'ять п'єс для фортепіано»: Фрески, Весільний кортеж, Менует, Старовинний вальс, Прелюд-картина.

Михайло ЛИСЕНКО-ДНІСТРОВСЬКИЙ

1. Прелюд-експромт.
2. Елегія.
3. Цикл «Музичні сходишки»: Листопад, Колискова, Парад іграшок, Колеса, що біжать, Сутінки, Сніжинки, Веселий танець.

Олександр КАЛУСТЬЯН

1. Маленькі прелюдії.
2. Рондо.
3. Три настрої.
4. Танець і Токатина.
5. Соната (фортепіано).
6. Соната (віолончель).
7. Варіації.
8. Романс (скрипка).

Микола КОРЕЙЧУК

1. Прелюд-фантазія.
2. Роздум (баян).
3. Роздум (скрипка, фортепіано).
4. Ностальгія.
5. Варіації.
6. Теплий спогад (баян).
7. Теплий спогад (фортепіано).
8. Романтичний вальс (баян).
9. Музика до вистави «Чарівний глечик»: Вступ, Пісенька Хабіба, Пісенька Нур-Еддіна, Танець розбійників, Танець Кірата (віслюка), Фінал.
10. Хвилі настрою.
11. Приємна зустріч.
12. За туманом ...
13. Замріяність.

13. Методичне забезпечення навчального процесу з курсу «Основний музичний інструмент» включає: освітньо-професійну програму підготовки бакалавра середньої освіти, вчителя мистецтва (музичного мистецтва); робочу програму навчальної дисципліни; науково-методичну, нотну літературу; методичні матеріали для студентів з питань самостійної роботи; аудіо-, відеозаписи.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Андрейко, Оксана. *Теоретико-методичні основи формування виконавської культури музиканта-інструменталіста*. Львів : Простір-М, 2017.
2. Брояко, Надія. *Теорія і практика бандурного виконавства*. Київ : Ліра-К, 2017.
3. Гризоглазова, Таміла. *Методика навчання гри на фортепіано*. Київ : НПУ імені Михайла Драгоманова, 2018.
4. Демидова, Марина, та ін. *Основний музичний інструмент*. Одеса : Університет Ушинського, 2020.
5. Кашкадамова, Наталія. *Фортеп'янно-виконавське мистецтво України*. Львів : КІНПАТРИ ЛТД, 2017.
6. Прищепа, Олена. *Основний музичний інструмент (фортепіано)*. Чернігів : ЧНПУ імені Тараса Шевченка, 2016.
7. Стотика, Ірина, та Елеонора Власенко. *Основи викладання гри на фортепіано*. Мелітополь : МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2020.
8. Схаб, Наталія. *Методика навчання гри на інструменті (баян, акордеон)*. Тернопіль : ФО-П Шпак В. Б., 2021.

Допоміжна література

9. Буцяк, Вікторія, та Наталія Турко. *Розвиток фортепіанної техніки на початковому етапі навчання*. Рівне : РДГУ, 2017.
10. Волощук, Юрій. *Скрипкове виконавське мистецтво Східної Галичини др. пол. XIX – перш. трет. XX ст.: національні традиції та поліетнічні культурні взаємини*. Івано-Франківськ: ПНУ імені Василя Стефаника, 2022.
11. Гаркуша, Людмила, та Ольга Економова. *Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності*. Київ : КУ ім. Бориса Грінченка, 2016.
12. Никон, Олена. *Вивчення української поліфонічної музики на фортепіано*. Рівне : РДГУ, 2018.
13. Никон, Олена, та Марія Остапчук. *Самостійна робота студентів з опанування курсу фортепіано*. Рівне : РДГУ, 2018.
14. Остапчук, Марія. *Самостійна робота студентів над етюдами українських композиторів*. Рівне : РДГУ, 2017.
15. Остапчук, Марія. *Самостійна робота студентів над сонатами українських композиторів*. Рівне : РДГУ, 2018.
16. Прокопчук, Вікторія. *Музичне краєзнавство Рівненщини*. Рівне : О. Зень, 2021.
17. Прокопчук, Вікторія, та Лариса Яковенко. *Самостійна робота у фортепіанному класі*. Рівне : О. Зень, 2023.
18. Прокопчук, Вікторія, та Лариса Яковенко. *Знаменні та пам'ятні дати 2025 року : мистецько-освітній довідник*. Випуск 11. Рівне : О. Зень, 2025.
19. Смалько, Марина, та Лариса Яковенко. *Самостійна робота у фортепіанному класі*. Рівне : О. Зень, 2020.
20. Сточанська, Мирослава, та Наталія Чернецька. *Спеціальний музичний інструмент (бандура)*. Луцьк : Вежа-Друк, 2017.
21. Тарчинська, Юлія. *Теорія і методика викладання гри на музичному інструменті*. Рівне : РДГУ, 2018.
22. Тарчинська, Юлія. *Клас ансамблевої гри (фортепіанний ансамбль)*. Рівне : Ю. Кукса, 2024.

23. Тарчинська, Юлія. *Колоквіум з дисципліни «Основний музичний інструмент (фортепіано)»*. Рівне : О. Зень, 2024.
24. Шульгіна, Валерія. *Українська музична педагогіка*. Київ : НАКККіМ, 2016.

15. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Бурназова, Віра. Шляхи формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до сценічної діяльності у процесі інструментальної підготовки. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер: Педагогічні науки*, 2023. Вип. 1. С. 210-216, <https://surl.lt/jxbjsx>.
2. Гаркуша, Людмила, та Ольга Економова. *Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності*. Київ: КУ ім. Бориса Грінченка, 2016, <http://surl.li/qavnx>.
3. Гризоглазова, Таміла. Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Методика викладання дисципліни кваліфікації». Київ: НПУ імені Михайла Драгоманова, 2019, <http://surl.li/qaxkh>.
4. Носуля, Сергій. *Методика гри на гітарі*. Сєвєродонецьк: Луганський обласний центр народної творчості, 2015, <http://surl.li/qavwm>.
5. Прищепа, Олена. *Основний музичний інструмент (фортепіано)*. Чернігів : ЧНПУ імені Тараса Шевченка, 2016, <http://surl.li/qaxyw>.
6. Прокопчук Вікторія, та Лариса Яковенко. *Самостійна робота у фортепіанному класі. Робочий зошит IV з курсу «Основний музичний інструмент»*. Рівне : О. Зень, 2023, <http://surl.li/yoqete>.
7. Стотика, Ірина, та Елеонора Власенко. *Основи викладання гри на фортепіано*. Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2020, <http://surl.li/jfho>.
8. Сточанська, Мирослава, та Наталія Чернецька. *Спеціальний музичний інструмент (бандура)*. Луцьк: Вежа-Друк, 2017, <http://surl.li/qavtn>.
9. Тарчинська, Юлія. *Колоквіум з дисципліни «Основний музичний інструмент (фортепіано)»*. Рівне : Ю. Кукса, 2024, <https://surl.li/lwuabw>.

26
16. Зміни і доповнення до навчальної програми

Робоча програма

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ -
20__ навчальний рік на засіданні кафедри

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол №____ від «__»__20__року

Завідувач кафедри

(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
музичного мистецтва РДГУ

Протокол №____ від «__»__20__року

Голова навчально-методичної комісії_____
(підпис) (прізвище та ініціали)